

Neumíráme tam, kde si přejeme

Tisková zpráva k výzkumu veřejného mínění o umírání a péči o nevléčitelně nemocné agentury **STEM/MARK** pro hospicové občanské sdružení **Cesta domů** v září 2011

Péče o umírající v naší zemi není uspokojivá, umíráme často osaměle a ne tam, kde si přejeme. Přestože tři čtvrtiny z nás by chtěly zemřít v domácím prostředí, jen málokdo svůj život doma skutečně končí a naprostá většina lidí umírá v LDN, domovech důchodců, nemocnicích a dalších podobných institucích. Postojem veřejnosti i odborníků ve vztahu k péči o umírající se aktuálně zabýval výzkum veřejného mínění agentury STEM/MARK, na kterém spolupracovala s Cestou domů v létě 2011.

Devět z deseti zdravotníků si myslí, že nejlepší by bylo umírat doma

Výrazným sdělením, které výzkum přináší, je skutečnost, že lidé chtějí umírat doma (78 %), jsou ochotni se o své blízké starat až do konce (88 %) a zdravotníci rovněž považují domácí prostředí za nejlepší místo pro umírající pacienty (88 %). Přes tuto jednoznačnou preferenci domácího prostředí se podaří doma strávit poslední týdny života jen málokomu. Na vině je zcela nedostatečná podpora péče o umírající v domácím prostředí ze strany státu: **legislativa zatím neumožňuje hradit mobilní paliativní péči** (domácí hospice, kde v týmu pracuje lékař), díky níž je možné, aby většina pacientů (tedy i těch s těžšími komplikacemi) nemusela být v nemocnici; podpora rodiny v péči o umírajícího blízkého je ze strany státu rovněž velmi nízká (chybí např. pracovní volno, pružnější systém finanční pomoci atd.). **69 % lidí by chtělo na konci mít kolem sebe rodinu, 45 % partnera a jen 5 % z nás by si přálo mít na konci života kolem sebe zdravotníky.** Pouhá osmina dotázaných by nebyla naopak ochotna se o svého blízkého starat, většina populace říká, že by se postarala. I když to pak v praxi může vypadat jinak, deklarace je to silná.

Jsou pro nás úvahy o umírání stále tabu?

Tabuizace tématu trvá. Strach z umírání lidé definovali velmi podobně jako v minulém výzkumu: **nejvíce se na umírání obávají bolesti (46 %), ztráty důstojnosti spojené se ztrátou soběstačnosti (51 %)** a také odloučení od svých blízkých (35 %). Tyto obavy nepřímou ale zřetelně odkazují na to, jak a

kde většina z nás život končí. **77 % populace a 90 % zdravotníků se domnívá, že se o smrti a konci života v rámci společnosti nemluví dostatečně** – to je mimo jiné výzva k trpělivé novinářské práci, která může pomoci přinést potřebné informace a bořit falešné mýty.

Nevíme, co je hospic, do nemocnice nechceme, doma to nejde

Od minulého výzkumu veřejného mínění, na kterém Cesta domů spolupracovala, uplynulo 8 let. Tehdy jsme výsledky shrnuli do několika výzev, z nichž zásadní byly dvě: **je třeba umožnit, aby lidé mohli umírat doma** a mít kolem své blízké, a **je třeba zlepšit péči o umírající lidi v nemocnicích, léčebnách dlouhodobě nemocných a podobných institucích.**

Z pohledu letošního výzkumu je zřejmé, že lidé vědí, že je možné končit život dobře a doma, také zdravotníci tuto eventualitu berou vážně. Lidé také deklarují osobní aktivitu – říkají, že by byli ochotni se do péče zapojit a pokládají to za dobré. **Domácí hospice si ale regulérně k péči většina z nás přizvat stále nemůže** - je jich málo, nemají legislativní podporu a **pojišťovny jejich péči nehradí.** Co se týče druhé výzvy: **je více hospiců, život v nich končí asi 4 % umírajících**, zdravotníci jejich péči hodnotí kladně. Populace má ale o hospici stále představu dosti mlhavou, řadí si jej k nemocnici. Z malé důvěry, kterou obě dotazované skupiny projevily nemocnici a léčebně dlouhodobě nemocných, vyplývá, že to stále nejsou místa pro dobré umírání, byť jistě každý víme o nějakých případech, kde se opravdu o zlepšení snaží.

Když to shrneme – **jsme více uvědomělí, víme, že bychom nechtěli umírat osaměle a postarali bychom se o své blízké. Víme, že chceme umírat doma. Pokud jsme ale vážně nemocní, stejně budeme v nemocnici. Co tedy s tím?**

Martina Špinková, martina.spinkova@cestadomu.cz, 776065696

Informace o metodologii výzkumu

Výzkum byl realizován v červenci 2011 na dvou cílových skupinách: zdravotníci a obecná populace starší 15 let. Použitá metodika: CAWI (internetové dotazování) a CAPI (dotazování pomocí notebooku). Zdravotníci (vzorek 1006 respondentů) vyplňovali výhradně formou internetového dotazování. Vzorek respondentů z obecné populace (n=1095) byl vybírán pomocí kvótního a náhodného výběru podle pohlaví, vzdělání, věku a regionu. Dotazování probíhalo v kombinaci CAWI a CAPI metodiky.

Kontakt: Lenka Beranová, beranova@stemmark.cz, 724 433 896

Kde lidé umírat nechtějí

ZÁKLAD: Populace (n=1095), Zdravotníci (n=1006)

POZNÁMKA: Možnost více odpovědí. Seřazeno sestupně podle Populace.

